

MISJA EMISJA - CZYLI VI LO NA TROPIE ŁADU WĘGLOWEGO

Autor: Tobiasz
26.01.2021.
Zmieniony 28.01.2021.

Uczêszczamy do VI Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Długosza w Katowicach.

Nasza siedmioosobowa grupa to uczniowie klas drugich i pierwszych, którym dobro Ziemi leży na sercu. Mamy róŹne zainteresowania, jesteŹmy róŹni - jak róŹna jest Ziemia - ale jedno nas łączy: CHCEMY WYŁ TAK, BY ZOSTAWIŁ PO SOBIE ŁAD - CZYSTEGO POWIETRZA, CZYSTYCH LASÓW, PIĘKNA PRZYRODY I DOBRYCH NAWYKÓW.

W ramach programu 1Planet4All Razem dla klimatu zajęliŹmy siê analizê ładu węglowego, jaki wytwarzajê uczniowie naszej szko³y. Przygotowujê siê do tego zadania, wzięliŹmy udział w spotkaniu i webinarach z osobami, dla których dobro naszej planety jest bardzo waŹne: paniê Barbarê Wojtaszek z Klubu MyŹli Ekologicznej przy Uniwersytecie łaskim i panem Bartoszem Witańskim krajowym koordynatorem międzynarodowej organizacji Anonymous for the Voiceless.

Co chcieliŹmy osiągnê?

ChcieliŹmy nak³oniê m³odzieŹ do zmiany stylu Źycia, uzmys³owiaê naszym koleŹankom i kolegom, Źe ład ekologiczny, który zostawiajê, jest zbyt duŹy, dlatego powinni zmieniaê swoje nawyki. Dzielimy siê z Wami informacjami, które zdobyliŹmy podczas rozmów z osobami, zaangażowanymi w dzia³ania na rzecz Źrodowiska naturalnego. Mamy nadzieję, Źe dziêki temu znajdziemy odpowiedź na pytanie: Co moŹna zrobiê, by zmniejszyê swój ład ekologiczny?

Ład ekologiczny co to jest?

Ład ekologiczny to po prostu koszt Źycia cz³owieka na Ziemi, poniewaŹ zasoby naturalne, które zuŹywamy, nasza planeta musi odtworzyê.

Wiemy, Źe nikt z nas nie jest samotnê wyspê, poniewaŹ decyzje, jakie podejmujemy, wp³ywajê na Źycie innych. To w³adnie my, ludzie, wspólnie tworzymy ekosystemy i z³one mechanizmy zaleŹnoŹci. Bez wzglêdu na to, czy jesteŹmy tego Źwiadomi, czy nie, od naszych dzia³añ zaleŹy jakoŹê naszego Źycia, Źycia naszych potomków i Źycia naszej planety.

Jak zmierzajê ład, który zostawiamy?

Zasoby naturalne stanowiê podstawê, która umoŹliwia realizacjê naturalnych potrzeb cz³owieka. Stopieñ ich eksploatacji mierzony jest w globalnych hektarach (gha) na osobê, co pozwala na okreŹlenie liczby hektarów powierzchni lêdu i morza potrzebnych do konsumpcji oraz absorpcji odpadów.

Warto zaznaczyê, Źe ład ekologiczny oblicza siê zarówno dla poszczególnych ludzi, jak i wiêkszych zbiorowoŹci. MoŹna takê sprawdziê, jakie konsekwencje dla Źrodowiska ma wytworzenie konkretnego produktu. Wówczas bierze siê pod uwagê wszystkie wykorzystane w tym procesie zasoby naturalne oraz iloŹê dwutlenku wêgla, który jest emitowany do atmosfery w czasie jego produkcji. Warto sobie na przykad uŹwiadomiê, iŹ uzyskanie 1 kg wo³owiny powoduje emisjê takiej samej iloŹci CO₂, jak np. jazda samochodem z prêdkoŹciê 50 km/h na dystansie 250 km lub poch³onie takê samê iloŹê energii, jak Źarówka dwudziestowatowa palêca siê przez ok. 20 dni.

Jaki jest nasz ład węglowy?

Do badania ładu węglowego wykorzystaliŹmy kalkulator ładu ekologicznego dostêpny na stronach instytucji zajmujêcych siê ochronê Źrodowiska, w tym walkê z kryzysem klimatycznym.

W ankiecie, która zawiera³a pytania dotyczêce naszej codziennej aktywnoŹci (zuŹycie wody, jedzenie, mieszkanie, ogrzewanie domu, zuŹycie energii elektrycznej, komunikacja, zuŹycie papieru, gospodarowanie odpadami) wziê³o udział 30% uczniów liceum. Ankietowani uczniowie uzyskali Źredni wynik 479, przy rozpiêtoŹci indywidualnych wyników od 290 do 740. Odpowiedzi naszych kolegów by³y zrôcznicowane, jednak w kaŹdej z analizowanych kategorii moŹna zauwaŹyê pewne pozytywne trendy.

W pytaniach o zuŹycie wody na uwagê zas³uguje fakt, Źe zdecydowana wiêkszoŹê (82,8%) preferuje prysznic zamiast codziennej kùpieli w wannie oraz korzystanie ze zmywarki (58,6%). Zdecydowana mniejszoŹê zmywa naczynia pod bieŹcê wodê. Takie postawy niewêtpliwie zas³ugujê na pochwa³ê.

Najwiêcej emocji budzi³o pytanie dotyczêce ŹywnoŹci. Odpowiedzi w tej kategorii wskazujê na koniecznoŹê wykszta³cenia prawid³owych postaw dotyczêcych sposobu Źywienia. Wprawdzie wiêkszoŹê ankietowanych (51,7%) podkreŹla, Źe preferuje produkty ŹwieŹe i lokalne, lecz znaczna czêŹê (34,5%) nie zwraca uwagi na to, skêd pochodzê sk³adniki ich codziennej diety.

Pytania dotyczące sposobów podróŜowania pozwoliły na stwierdzenie, Œe uczniowie najrzadziej korzystaj± z najbardziej niekorzystnego dla Œrodowiska Œrodka transportu, jakim jest samolot. Trudno z tej analizy wyci±gaæ daleko id±ce wnioski, poniewaŒ taka odpowiedŒ uwarunkowana by³a róŒnymi czynnikami (tj. m³ody wiek respondentów, ograniczone Œrodki finansowe, itp.).

Inaczej sytuacja wygl±da, gdy przyjrzymy siê codziennym sposobom przemieszczaniu siê. Zdecydowana wiêkszoŒæ respondentów (69%) wybra³a komunikacjê miejsk±. Choæ naleŒ³oby pochwaliæ tak± postawê, trzeba zauwaŒyæ, iŒ jest ona uwarunkowana w pewnym stopniu m³odym wiekiem ankietowanych. Warto by³oby zatem zachêciæ, by nawet po zdobyciu uprawnieŒ do kierowania samochodem nie zmienili swoich przyzwyczajêŒ. Zastanawia±ce jest, Œe nikt z ankietowanych nie korzysta z najbardziej ekologicznego Œrodka transportu, jakim jest rower. Byæ moŒe wp³yw na to ma brak odpowiedniej infrastruktury, co budzi obawy o bezpieczeŒstwo takiego sposobu przemieszczania siê.

Wiêród ankietowanych dominuj± pozytywne postawy, dotycz±ce gospodarki odpadami. Zdecydowana wiêkszoŒæ (86,2%) dokonuje ich segregacji, co zreszt± naleŒy zaliczyæ do powszechnie podejmowanych obecnie dzia³añ, s³uŒ±cych ochronie Œrodowiska naturalnego (wymuszonych zreszt± przez pewne regulacje prawne).

Charakterystyczne dla naszych respondentów jest kupowanie kilku ksi±Œek w ci±gu roku (55,2%) oraz kserowanie i drukowanie dokumentów jednostronnie (27,6%). Odpowiedzi uwidoczni³y potrzebê uwraŒliwiania m³odzieŒy na koniecznoŒæ oszczêdzania papieru. NaleŒy tu jednak zauwaŒyæ, iŒ z pewnoŒci± w przysz³oŒci do zmiany postaw m³odych ludzi przyczyni siê do niej popularyzacja e-booków czy teŒ wzrost znaczenia e-learningu.

Za godne pochwali³y trzeba uznaæ postawy respondentów, którzy staraj± siê minimalizowaæ zuŒycie energii elektrycznej.

Ankietowani najczêŒciej wskazywali, iŒ wyŒczaj± Œwiat³o w pomieszczeniach, w których nie przebywaj± (89,7%).

WiêkszoŒæ z nich wymieni³o ponadto Œarówki na energooszczêdne (62,1%). Jednak tylko 10,3% uczniów VI LO przyzna³o, Œe nie zostawia urz±dzeŒ w trybie czuwania.

Analiza odpowiedzi na pytania zawarte w kalkulatorze Œladu ekologicznego plasuje ankietowanych uczniów naszej szko³y na poziomie Œredniej europejskiej. Oznacza to, Œe przekracza on trzykrotnie udzia³ kaŒdego z nas w ziemskich zasobach. Tyje tak 7% ludzi. Gdyby takie zachowania charakteryzowa³y wszystkich mieszkaŒców globu, potrzebowalibyŒmy trzech dodatkowych planet, by zaspokoiaæ nasze potrzeby. Czy o to nam chodzi?

Mamy ŒwiadomoŒæ, Œe nasza wiedza nie jest pe³na, ale nie chcemy czekaæ na moment, w którym rozpoczniemy doros³e Œycie, poniewaŒ dla nas doros³oŒæ to ŒwiadomoŒæ odpowiedzialnoŒci za wszystkie decyzje, które podejmujemy - równieŒ te, dotycz±ce naszej planety. Chcemy zatem w miarê naszych moŒliwoŒci mieæ pozytywny wp³yw na Œrodowisko. Chcemy teŒ uzmys³owiaæ wszystkim m³odym ludziom, Œe kaŒdy moŒe dbaæ o zasoby naturalne. Ma³e kroki kaŒdego z nas mog± przynieŒæ duŒe korzyŒci dla Ziemi.

Co moŒemy zrobiæ?

Rozwi±zania, które zmniejsz± Œlad wêglowy, nie s± skomplikowane. Nie wymagaj± teŒ od nas wielkich wyrzeczeŒ. MoŒemy na przyk³ad rozpocz±æ od tego, by w naszym jad³ospisie znalaz³y siê produkty, które wytwarzane s± w pobliŒu miejsca zamieszkania, dzieki czemu zmniejszy siê Œlad wêglowy, zwi±zany z transportem. Robi±c zakupy, naleŒy zwracaæ uwagê na pochodzenie ŒywnoŒci, a takŒe wybieraæ sezonowe warzywa i owoce, gdyŒ ich uprawa nie wymaga dodatkowych Œrodków tj. ogrzewanie szklarni, przechowywanie w lodówkach lub poddawanie procesom chemicznym. JeŒli zaleŒy nam na przysz³oŒci planety, trzeba teŒ zadbaæ o zmniejszenie iloŒci odpadów. I w tym przypadku warto kontrolowaæ w³asne zakupy, w miarê moŒliwoŒci unikaj±c towarów, pakowanych w plastikowe (czasem niepotrzebne) opakowania, a przede wszystkim wybieraj±c siê po sprawunki z w³asnym torb± wielokrotnego uŒytku czy popularnymi obecnie woreczkami na warzywa i owoce. O tym, jak robiæ zakupy eko, moŒna zreszt± dowiedzieæ siê, Œledz±c strony internetowe zwolenników popularnego obecnie ruchu zero waste. OczywiŒcie, podstaw± jest ograniczenie konsumpcji, czyli powstrzymanie siê od robienia zakupów (zw³aszczã spoŒywczych) na zapas, gdyŒ obecnie aŒ 30% produktów tej kategorii trafia na Œmietnik!

Musimy teŒ nauczyæ siê nie ulegaæ reklamie i nie pod±laæ Œlepo za mod±, dokonuj±c zakupów odzieŒy. Dobrym nawykiem jest zakup dobrej jakoŒci kurtek, spodni, bluzek czy sukienek, które s± na tyle uniwersalne, iŒ bêd± nam s³uŒy³y przez kilka lat. KiedyŒ w naszej szkole organizowano kiermasze garaŒowe, podczas których istnia³a moŒliwoŒæ wzajemnej wymiany ubraŒ. Dobrym pomys³em by³by powrót do tej tradycji.

Wyrazem naszej ŒwiadomoŒci ekologicznej jest takŒe wspieranie takich dzia³añ paŒstwa, które s³uŒ± ochronie Œrodowiska naturalnego. NaleŒy do nich przede wszystkim stopniowe ograniczanie energetyki wêglowej i rozwój odnawialnych Œród³ energii. Takie dzia³ania wprowadzili np. Niemcy, dzieki czemu to jedno z paŒstw, które rozwija siê, a jednoczeŒnie nie zwiêksza Œladu ekologicznego.

Podejmowanie decyzji przyjaznych Ziemi nie oznacza koniecznoŒci radykalnej zmiany Œycia. WaŒna jest ŒwiadomoŒæ ekologiczna. Tyjmy rozwaŒnie i Œwiadomie, a ca³a planeta bêdzie naszym przyjacielem.

Dlaczego powinno siê zmniejszyc swój Œlad wêglowy?

W Internecie zamieszczono bardzo duŒo pomys³ów, jak zmniejszyc swój Œlad wêglowy. WybraliŒmy spoŒród nich jedynie kilka, które uznaliŒmy za najlepsze. PoruszyliŒmy problemy, które dotycz± nas bezpoŒrednio i którym moŒemy stawiaæ czo³a. Niepokoj± nas jednak procesy, na które dzisiaj nie mamy wp³ywu, a które mog± mieæ powaŒne konsekwencje dla Ziemi. I mimo tego, Œe z pozoru nie dotycz± zmian klimatycznych, s± ich niepokoj±cym nastêpstwem.

Czy wiecie, że

" Najwięcej zanieczyszczeń wytwarza rolnictwo, ponieważ odpowiada za 70% poboru wody na świecie, a same środki produkcji typu nawozy czy pestycydy są głównymi źródłami zanieczyszczeń. Intensywne uprawy monokulturowe wiążą się z większym wykorzystaniem chemikaliów, za to same uprawy są często wykorzystywane na paszę dla zwierząt. Taki sam problem jest z wodami z akwakultury, ponieważ około połowa zjadanych ryb na świecie pochodzi z hodowli, przez co są karmione mączką rybną lub innymi paszami pelletowanymi. Odchody i niezjedzona pasza zaburzają obieg substancji odżywczych, niszczą dno morskie oraz ekosystemy położone dalej od brzegu. Dodatkowo antybiotyki i fungicydy, które znajdują się w karmie dla ryb, szkodzą dziko żyjącym organizmom.

" Kolejnymi czynnikami, wpływającymi negatywnie na środowisko, są wylesienia i utrata bioróżnorodności. Przez wylesienia Ziemia traci około 15 mln lasów rocznie, a do tego szacuje się, że wskutek pożarów dużych powierzchni lasów do atmosfery emitowane jest więcej dwutlenku węgla niż drzewa są w stanie wiązać. Do wylesień dochodzi też wskutek rozwoju rolnictwa. Jednym z efektów tego zjawiska jest utrata bioróżnorodności, która doprowadziła do wyginięcia 83% wszystkich ssaków. Obecne tempo wymierania gatunków zagraża także gatunkowi ludzkiemu. Do innych przyczyn utraty bioróżnorodności zalicza się również m.in.: porzucanie sieci rybackich w oceanach, globalne ocieplenie, powodujące wzrost temperatury na Ziemi czy zbytne zakwaszenie wód morskich.

Co po nas zostanie?

Mamy nadzieję, że nigdy nie doprowadzimy do sytuacji, aby za kilka lat spełniły się słowa pani Barbary Sokowskiej:

Choć zda się, wszystko jak dawniej, choć zda się, że nic się nie zmienia.

Pod ludzkimi stopami ta sama, lecz martwa będzie Ziemia .

Jesteśmy zrodzonymi Ziemi, nie potrafimy docenić tego, co od niej dostaliśmy. Gdyby Ziemia mogła zadać nam pytanie, to na pewno brzmiałoby:

Quo vadis, człowieku XXI wieku?

Warto pochylić się nad tym pytaniem i na nie sobie odpowiedzieć, zacząć od siebie, zmieniać styl życia oraz zachęcać innych do jego zmiany. Dostaliśmy przecież Ziemię nie tylko dla siebie, ale dla przyszłych pokoleń.

Redakcja Ekofakty

Artykuł w wersji PDF